תלקיט ללימוד סנכרוני

גמרא מסכת סוכה

12 שנות לימוד

תשפ״ז

שם התלמיד: _____

ת.ז. _____

מועד הגשה: חורף/קיץ

שם המורה: _____

שם היחידה: _____

אנו רואים בקיום טוהר הבחינות משימה חינוכית, ערכית ומוסרית, שהמערכת כולה נקראת להיערך להצלחתה.

באחריות הנבחן/ הנבחנת לשמור על טוהר הבחינות בהתאם לכללים ולהנחיות בעל פה ובכתב על גבי שאלון הבחינה ועל ידי אחראי/ת הבחינה.

בהצלחה!

- כל הזכויות שמורות למשרד החינוך -

מבנה התלקיט ומפתח הערכה:

8 יחידות בחינה

חלק א' – מבוא לתושב"ע

יחידה – 1 מבנה המשנה והתלמוד

יחידה – 2 התמצאות במבנה דף הגמרא

יחידה – 3 מושגים וביאורי מילים

חלק ב' - סוגיות

יחידה - 4 פסולה - תקנתא

יחידה – 5 סוכה הגבוהה מעשרים אמה

יחידה – 6 מחלוקת חכמים ור' יהודה

יחידה – 7 מיעוט גובה הסוכה

יחידה – 8 מבחן מסכם

כל 8 החלקים בתלקיט הם חובה.

מפתח הערכה:

יחידה -1 .....6 נקודות

יחידה -2 .....6 נקודות

יחידה -3.....12 נקודות

יחידה -4 .....14 נקודות

יחידה -5 .....14 נקודות

יחידה -6 .....14 נקודות

יחידה -7 .....14 נקודות

יחידה –8 מבחן מסכם.....20 נקודות

סה"כ .....100 נקודות

הנחיה למורה: שיום של המיומנויות במהלך המשימות

במהלך הקניית החומר וביצוע משימות התלקיט חשוב לא רק ליישם את המיומנויות אלא גם לשיים אותן במפורש בפני התלמידים.

כדי שהתלמיד יזהה את הערך בלמידה, יוכל לשחזר את הפעולה בעתיד, ויראה במשימה לא רק ביצוע אלא תרגול של כישורי חיים ולמידה.

בתלקיט משולבים שאלות מותאמות למפת המיומנויות, לפני כל שאלה כתוב את סוג המיומנות.

יחידה 1

מבנה המשנה והתלמוד

מיומנות אוריינות מידע הערכת מידע ובדיקת מהימנותו.

1. **מבנה ששת סדרי המשנה**:

ציין את ששת סדרי המשנה לפי סדרם, והסבר בקצרה את נושאי הלימוד העיקריים של כל סדר.

_____

_____

_____

_____

2. **מסכתות בסדר נבחר**:

בחר אחד משׁשת הסדרים, ופרט את שמות כל המסכתות הכלולות בו.

_____

_____

3. **ניתוח מסכת ספציפית**:

א. **באיזה** סדר משישה סדרי משנה ממוקמת המסכת שאתה לומד?

_____

ב. **ציין** שני נושאים מרכזיים שנידונים במסכת זו?

_____

_____

_____

4. **התפתחות התורה שבעל פה**

סדר את התקופות הבאות על פי רצף כרונולוגי נכון, מהקדום למאוחר. לאחר מכן, **כתוב ליד כל תקופה**, שני שמות של דמויות מרכזית שחיו או שני חיבורים תורניים בולטים, שנכתבו באותה תקופה?

גאונים, נביאים, אחרונים, תנאים, ראשונים, אמוראים, "אנשי כנסת הגדולה".

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

5. **השפעת ההקשר ההיסטורי על הלימוד**

הסבר את החשיבות של הבנת ההקשר ההיסטורי והתקופתי של החיבורים התורניים וכיצד ידע זה משפיעה וחיוני להבנת התורה וההלכה?

_____

_____

_____

_____

יחידה 2

התמצאות במבנה דף גמרא

שאלות למיומנות ניתוח מקורות ומבנה דף הגמרא

1. **הבחנה בין משנה לגמרא**:

הגדר את ההבדל התוכני בין **המשנה** ל**גמרא** בדף התלמוד.

_____

_____

2. **השוואה בין פירושי רש"י ותוספות** :

מדוע פירושו של רש"י נחשב לבסיסי יותר מפירוש תוספות, והסבר את ההבדלים המהותיים בין פירושו של **רש"י** לפירוש **התוספות** .

_____

_____

_____

_____

3. **מבנה הדף ושימוש במדורים**:

א. **ציין שלושה** מדורים נוספים המופיעים בשולי דף הגמרא, והסבר בקצרה את ייעודו של כל אחד מהם.

_____

_____

_____

_____

ב. **הדגם כיצד** לומד יכול להשתמש במדור "עין משפט נר מצווה" כדי להסיק מה המסקנה ההלכתית למעשה מתוך דיון הגמרא.

_____

_____

_____

_____

4. **מיומנות אוריינות חיפוש מידע תורני.**

א. אם היית רוצה לאתר את מקורו של פסוק או מאמר חז״ל מסוים המצוטט בגמרא, **כיצד** היית עושה זאת באמצעות כלים דיגיטליים?

_____

_____

_____

_____

ב. **נתח** את היתרונות והחסרונות של שימוש במאגרי מידע דיגיטליים ללימוד גמרא לעומת הלימוד המסורתי בדף המודפס.

_____

_____

_____

_____

5. **תן דוגמא** למקור בתלמוד שחיפשת בכלים דיגיטלים וכיצד בדקת את מהימנות התוצאה שקיבלת?

_____

_____

_____

יחידה 3

מושגים וביאורי מילים

מיומנות ניתוח והכרת התלמוד:

1. זיהוי דמויות וייחוסן התקופתי:

א. מנה ארבעה תנאים וארבעה אמוראים מרכזיים**?**

_____

_____

ב. ציין אילו אמוראים חיו בתקופת המעבר שבין חתימת המשנה לתחילת תקופת האמוראים?

_____

_____

ג. מהי החשיבות לזהות האם מימרא (הלכה, אמרה או קטע דיון) בגמרא נאמרה על ידי תנא או על ידי אמורא? והסבר כיצד ידע זה משפיע על הדיון ועל הבנתו.

_____

_____

_____

ד. מיהו התנא שחתם וסידר את המשניות**, ובאילו נסיבות היסטוריות ?**

_____

_____

ה. מי היו האמוראים שחתמו את התלמוד הבבלי**, ומה הייתה חשיבות חתימת התלמוד?**

_____

_____

_____

_____

2. מיומנות אוריינות שפתית - זיהוי מבני דיון תלמודיים:

א. מהי מילת הפתיחה המובהקת המציינת הבאת מקור ממשנה / ברייתא?

_____

_____

ב. מהי מילת הפתיחה לפני קושיא , **ומילת הפתיחה המציינת תרוץ ?**

_____

_____

ג. הסבר 3 מתוך המושגים הבאים .

א. מנא הני מילי: ב. היכי דמי: ג. תיובתא ד. איכא דאמרי ה. לימא בהא קמיפלגי.

_____

_____

_____

_____

_____

3. הכרה וזיהוי מידות שהתורה נדרשת בהם

א. הגדר את המושג "שלוש עשרה מידות שהתורה נדרשת בהן".

_____

_____

ב. הסבר מדוע הוא מהווה כלי יסודי לדרשות התורה שבעל פה.

_____

_____

_____

ג. ציין שלוש מתוכם, והבא דוגמא לאחד מהם.

_____

_____

_____

חלק שני

יחידה-4

<u>פסולה –תקנתא</u>

סוכה פרק ראשון סוכה ב.

מסורת הש"ס

תורה אור השלם

רבינו חננאל

מוסף רש"י

עין משפט נר מצוה

סוכה

סוכה. ורבי יהודה מכשיר. בגמרא מפרש פלוגתייהו: **ושלישה גדושה עשרה.** בגמרא מפרש טעמא: **שלש דפנות.** נמי בגמרא יליף להו: **ושתפה מרובה מלנפה.** המועט בעל כרחך והרי הוא כמי שאינו ועל שם הסכך קרויה סוכה: **גמ' מבוי שהוא גדול.** מבוי שהוא סתום משלש לרוחין ולשנו פתוח לרשות הרבים ומצילות פתוחות לו ויוצאות וכאות לרשות הרבים הרי הוא רשות היחיד לגבי מצילות ומסכו מכמיס להוציא מרשותו לרשות מצילו בלא עירוב שהמצילות כל אחת רשות לעצמה והמבוי רשות לכולן והכריכו בו שיתוף להשתתף כל המצילות בפת או ביין ולהניח השיתוף באחת מן המצילות. ולפי שאין לו מחיצה רביעית וקרוב הוא להיות דומה לרשות הרבים הכניס היכר בראשו הפתוח לרשות הרבים או למי שקורה הקורה מעמיס אמה: **ימעט.** יספיל: **אינו צריך.** והשתא מפרש טעמא: **סוכה מדאורייתא.** דעשרים אמה בילה יפין מדאורייתא וקורה שנפנית המשא נאמה שיעורה מכוני: **אני פסולה.** שייך למימרה כה לשון פסול כלומר לא נעשית כסוכה וכהלכה: **מבוי.** דכוליה מדרבנן דמדאורייתא סגי ליה בשלש מחיצות ואינו צריך לקורה זו אלא מדרבנן: **אני מקנתא.** דלא שייך למימרה כה לשון פסול דמשו פסולה קורה שנפנית משנה זו הרי היא מתלת הולתא ומלוכו: **ואינעיה** עגמי מרובין מעליו פסול ואם מיעטן כשר לפי פרוץ אלא מסוכה ומבוי שהיא סוכה לענין גבוה ואינה לשון משנתו ועוד דגבי הדם מצטרף למימרי מקנתא דם"ד אמינא כיון דגדולו כפסול מו ליה ליה מקנתא: **דאורייתא תני פסולה.** לפי הוה תני ימעט מיישינן דילמא טפי אינש לומר ימעט לכתחילה ויעבד כשרה ולקדק בלשונו דלמא מתי לידי חיסרא לדורייתא ותני פסולה אע"ג דלא הוי ליישנא מעלית כמו ימעט אבל במבוי דרבנן לא מיים ותנא ימעט שהוא ליישנא מעלית דמשמע ברים פסחים (דף ג.) שעקר הכתוב כמה חותיות שלא להוליא דבר מגוסה מפיו ובקונטרס לא פירש כן אי נמי יש לומר לשון ימעט משמע חומרא דרבנן בעלמא ופסולה משמע לחורייתא ובפרק כמה מדליקין (שבת דף כב.) לתמרין גר חטטה שהיתה למעלה מעשרים אמה פסולה כסוכה וכמבוי אגב דתנן כסוכה נקט נמי גבי גר חטטה פסולה ע"ג אי הוה תני ימעט הוה משמע כמות שהיתה מדלקת יפפילנה חה אינו למאן דאמר הדלקה עושה מלוה ואפי' למ"ד הגמה עושה מלוה מיישינן דהכוותה חומר לגוכו הוא מדליקה דתמרין גבי הדלקה נפנים והגיחה כחוץ:

סוכה. מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה ומאי שנא גבי מבוי דתני תקנתא. והא דלא פריך מאי שנא גבי הדם דתני פסולה ומקנתא דתנן בפרק לולב הגזול (לקמן דף לב:) לו שהיו ענפיו מרובין מעליו פסול ואם מיעטן כשר דלא פריך אלא מסוכה

א) שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה ורבי יהודה מכשיר ושאינה גבוהה עשרה טפחים ושאין לה (שלישה) דפנות ורשחמתה ממרובה מצלתה פסולה: **גמ'** תנן התם מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה ימעט רבי יהודה אומר אינו צריך מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה ומאי שנא גבי מבוי דתני תקנתא סוכה דאורייתא תני פסולה מבוי דרבנן תני תקנתא ואיבעית אימא בדאורייתא נמי תני תקנתא מיהו סוכה (דנפישי מילתה) פסיק ותני פסולה מבוי דלא נפיש מיליה תני תקנתא מנה"מ אמר רבה דאמר קרא למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל עד עשרים אמה אדם יודע שהוא דר בסוכה למעלה

א א מיי' פ"ד מהלכות סוכה הלכה ו סמג עשין מג טוש"ע ח"ח סי' תרמ סעיף ה:
ב ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף ה:
ג ג מיי' שם הלכה ב סמג שם טוש"ע ח"ח סימן תרמ סעיף ג:
ד ד מיי' שם פ"ה הלכה יט סמג עשין ח טוש"ע ח"ח סי' תרמ סעיף ה:
ה ה מיי' פ"ו מהלכות שבת הלכה יד סמג עשין דרכון ח טוש"ע ח"ח סימן תרמ סעיף ה:
ו ו מיי' פ"ו מהלכי סוכה הלכה ה סמג עשין מג טוש"ע ח"ח סימן תרמ סעיף ח:

סוכה שהיא גבוה מעשרים אמה פסולה ור' יהודה מכשיר. ותנן בעירובין מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה ימעט, מאי שנא מבוי דקתני תקנתא, כלומר ימעט זה הגובה, יורד הקורה למטה מעשרים אמה ויתקן המבוי והוכשר. ולגבי סוכה תני פסולה, לתני נמי גבי סוכה ימעט. ושנינן סוכה שפחילותה בגובה מראורייתא, ונפישי מילתא, תני פסולה. מבוי שהוא מדרבנן כו'. ובאו לבאר מנין כי הגובה פוסל בסוכה. רבה אמר מהא, למען ידעו דורותיכם

מיומנות הבנת המשנה ופרטי הדינים

1. **הבנת המשנה:**

   א. **על פי המשנה, מהם ארבעת התנאים ההכרחיים לכשרותה של סוכה.**

   _____

   _____

   _____

ניתוח פירוש רש"י:

ב. **רש"י מסביר שהמונח "סוכה" הוא על שם הסכך. הסבר כיצד רש"י מבסס את ביאורו לפסול סוכה ש"חמתה מרובה מצילתה".**

_____

_____

_____

מחלוקת

ג. **המשנה מביאה מחלוקת בין תנא קמא לבין רבי יהודה בנוגע לגובהה המקסימלי של הסוכה. תאר את המחלוקת והסבר מהי ההלכה המקובלת בעניין.**

_____

_____

_____

2. **הסבר מדוע סוכה שגובהה "פחות מעשרה טפחים" פסולה.**

_____

_____

3. **שאלת רפלקציה:**

הסבר מהו המושג ההלכתי של "בטל ברוב" וכיצד מושג זה קשור למשנה?

_____

_____

_____

_____

4. מיומנות חשיבה ביקורתית – השוואה והבדלים בין מקורות

א. מה המקור במסכת עירובין שדומה למשנתנו .

_____

_____

הבנת מושגי יסוד

ב. הסבר בלשונך מהו מבוי בהקשר ההלכתי?

_____

_____

ג. **עיין ברש"י ד"ה מבוי והסבר מה תפקיד הקורה הנמצאת מעליו?**

_____

_____

ד. **מה הגובה** שמותר לשים את הקורה בפתח המבוי ? פרט את המחלוקת

_____

_____

_____

6. ניתוח קושיות ותירוצים בגמרא

"מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה, ומאי שנא גבי מבוי דתני תקנתא"

א. באר מה קשה לגמרא מכך שכתוב במשנה סוכה למעלה מעשרים אמה פסולה?

_____

_____

_____

"סוכה דאורייתא - תני פסולה, מבוי דרבנן - תני תקנתא. ואיבעית אימא: בדאורייתא נמי תני תקנתא. מיהו, סוכה דנפישי מילתה- פסיק ותני פסולה, מבוי דלא נפיש מיליה - תני תקנתא".

ב. **הסבר** את התירוץ הראשון של הגמרא על פי פירוש רש"י?

_____

_____

ג. **הסבר** את התירוץ השני של הגמרא על פי פירוש רש"י?

_____

_____

ד. **האם לדעת הגמרא** ניתן למצוא לשון "תקנה" גם בדין דאורייתא?

_____

_____

_____

תוספות - סתירות וקושיות ממקורות שונים וביאורם

1. קושיית התוספות והקשרה:

א. הגמרא מבחינה בין דין סוכה (פסול) לדין מבוי (תקנה). התוספות (ד"ה "סוכה") מקשה: "והא דלא פריך מאי שנא גבי הדס דתני פסולה ותקנתא". **באר את קושיית התוספות?**

_____

_____

_____

_____

יישוב קושיית התוספות:

ב. כיצד מתרץ התוספות את קושייתו? הסבר את ההבחנה שהוא יוצר בין הדס לבין סוכה ומבוי.

_____

_____

_____

_____

2. הכרעה הלכתית וניתוח המקורות:

א. המימרא "נר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה וכו' " עשויה לעורר קושי. הסבר מהי הקושיה על מימרא זו על פי מה שלמדת מהגמרא והתוספות.

_____

_____

_____

ב. עיין בתוספות (ד"ה "דאורייתא") והסבר את התירוץ השני שהוא מציע על מנת ליישב את הקושיה?

_____

_____

_____

יחידה 5

סוכה הגבוהה מעשרים אמה

בירור הטעם והמקור לפסול סוכה גבוהה מעשרים אמה

1. **נימוקים הלכתיים למחלוקת:**

א. הגמרא מביאה שלושה נימוקים לדעת תנא קמא, הפוסל סוכה גבוהה מ-20 אמה.

הסבר בלשונך את כל אחד מהנימוקים של :

רבה _____

_____

רב זירא _____

_____

רבא _____

_____

מיומנות ביסוס הלכה מתוך פסוקים ודרשות:

ב. **צטט** את הפסוקים המקראיים שמהם למדו האמוראים את טעמיהם, **והסבר כיצד הם דרשו אותם כדי ללמוד את גובה הסוכה.**

_____

_____

_____

_____

מיומנות חשיבה ביקורתית :

ג. **מה הקשה אביי על הנימוק של רבי זירא ,וכיצד רבי זירא השיב לו? צטט והסבר את תשובת רבי זירא.**

_____

_____

_____

_____

ד. **מה הקשה אביי על הנימוק של רבא?**

_____

_____

_____

ה. **כיצד** רבא מסביר את ההבדל ההלכתי בין סוכה שדפנותיה עשויות מברזל לבין סוכה הגבוהה מעשרים אמה? **הסבר את ההיגיון שעומד מאחורי החילוק בין המקרים?**

_____

_____

_____

רבינו חננאל ב: סוכה פרק ראשון סוכה מסורת הש"ס

כולהו הני אמוראי כרבה לא אמרי משום דסבירא להו מדהאי ידיעה וכו' בה קרא, ליתא ידיעה למאן דיתיב בסוכה דצריך לישב בסכך של אותה סוכה, אלא ידיעה לדורות, כלומר הדורות הבאין אחר שדורו שנושאין סוכות ומניחין בית דיוחם, וישבין בימות הגשמים בסוכה, שואלין ומקנין מה עושין כן ומגדלין להן אבותיהם מעשה יציאת מצרים. ודרי זירא סוכה

כרבי זירא לא אמרי. הא דלא קאמר משום קושיא דלמאי דקאמר על רבה משום דרבי זירא שפיר: **וביון דרפנות מניעות לסבך מישלט שלמא ביה עינא.** ולא דמי לגר מנוכה וקורת מכוי דלא מציע היכר למעלה מעשרים מע"פ שהקורה על גבי כתלים דהסס קורה טפח לא שליט בה עינא כמו בסוכה דלהכא טובא: **יש בה יותר מארבע אמות אפילו למעלה מעשרים בשירה.** לכסוף מסיק דכל סוגא סגר מרלמגו וכוכו ושולמנו עד ד' אמות פליגי יותר מד' אמות כשרה ותימה וכי נכשיר כרהכא מסהו יתר

כולהו כרבה לא אמרי ההוא ידיעה לדורות היא כרבי זירא נמי לא אמרי ההוא לימות המשיח הוא דכתיב ור' זירא א"כ לימא קרא וחופה תהיה לצל יומם ומאי וסוכה תהיה לצל יומם שמעת מינה תרתי כרבא נמי לא אמרי משום קושיא דאביי כבמאן אולא

כולהו. הכי גמולקי: **כרבה לא אמרי.** דילוף מלמען ידעו: **סוכות.** לגלו בידיעה דיסיבת סוכה קא אמר אלא בידיעות דורות הבאין היקף סוכות ענני ככוד הנעשה לאבות: **לימות המשיח.** לותם סוכות יהיו לכל לעונג ולמסמור אבל סוכת מלוה אינה לכל: **ברבי.** למין שם סוכה אלא העשויה לכל דהסיא לימות המשיח משום דעשויה לכל קרויה סוכה: **משום קושיא דאביי.** דעשה ממילות של כרזל ושיעיה לא משמע להו הוסיל וקרא לגלו דוקא ערלי נקט לא יליפינן מיניה שיעורא: **ממלן.** מהכך אמולקי דלעיל אולא הך כו': **מתלוקת.** דר' יהודה וכבן:

(ו) [תוספ' רפ"ח]. (ב) [ספרא כאן: ושם נתמן]. (ג) [תוספ' פרשת אין לו מוכן ותולי ל"ל נמי לא אלעזר כה]. (ד) כפ"ח טוסף: נמי, (ה) [ועי"ע תוס' שבת ס: ד"ה הסמא וכעירובין ב: ד"ה עד וכמנחות כו. ד"ה שתים והף ס. ד"ה ר"י וכב"ח מה. ד"ה הסמא ומגלה ס: ד"ה מהכאן].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ממלן לגלו

מיומנות בחירת עמדה

הסבר מדוע כל אמורא אמר את טעמו ולא הסכים עם הטעמים של החולקים עליו?

_____

_____

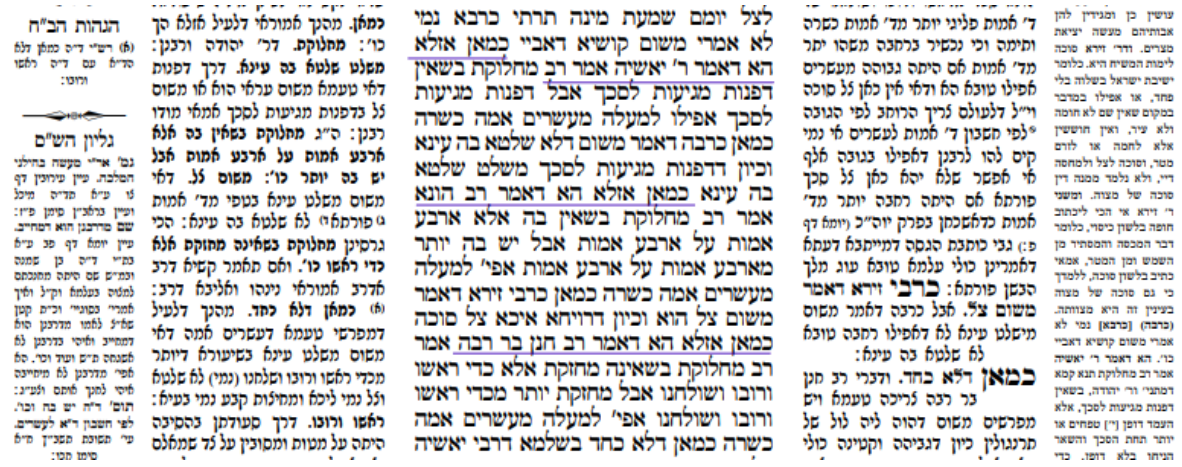
_____

_____

_____

יחידה 6

באיזה אופן נחלקו חכמים ור׳ יהודה

לצל יומם שמעת מינה תרתי כרבא נמי
לא אמרי משום קושיא דאביי כמאן אזלא
הא דאמר ר׳ יאשיה אמר רב מחלוקת בשאין
דפנות מגיעות לסכך אבל דפנות מגיעות
לסכך אפילו למעלה מעשרים אמה כשרה
כמאן כרבה דאמר משום דלא שלטא בה עינא
וכיון דדפנות מגיעות לסכך משלט שלטא
בה עינא כמאן אזלא הא דאמר רב הונא
אמר רב מחלוקת בשאין בה אלא ארבע
אמות על ארבע אמות אבל יש בה יותר
מארבע אמות על ארבע אמות אפי׳ למעלה
מעשרים אמה כשרה כמאן כרבי זירא דאמר
משום צל הוא וכיון דרויחא איכא צל סוכה
כמאן אזלא הא דאמר רב חנן בר רבה אמר
רב מחלוקת בשאינה מחזקת אלא כדי ראשו
ורובו ושולחנו אבל מחזקת יותר מכדי ראשו
ורובו ושולחנו אפי׳ למעלה מעשרים אמה
כשרה כמאן דלא כחד בשלמא דרבי יאשיה

ד׳ אמות פליגי יותר מד׳ אמות כשרה
ומימה וכי נכשיר נרתמה מאחו יותר
מד׳ אמות מה היתה נהנתה מעשרים
לפילו טובא הוי ולפי זה כתן כל סוכה
וי״ל לעולם לריך הרחוב לפי הגובה
לפי מקדן ד׳ אמות לעשרים לי נמי
קים להו לרבנן דלפילו בגובה אלף
לי לפסגר שלא יהא כתן כל סכך
פוחתת מה היתה רחבה יותר מד׳
אמות כדמשכחת בפרק יוה״כ (יומא דף
פ:) גבי כותבת הגפה דמייתבא דעתא
דלמרינן טולי עלמא טובא עוג מלך
הבשן פוחתת: **כרבי** זירא דאמר
משום צל. אבל ברבה לאמר מאחו
מיבעי עינא לי דלפילו רחבה טובא
לי שלטא בה עינא:

כמאן דלא כחד. ובכרי לב מנן
בר רבה לריכה טעמא ויש
מפרשים משום דהוה ליה לול של
מרגנולין כיון דגביהה וקטינה טולי

עושין כן ומגדדין להן
אבותיהם מעשה יציאת
מצרים. ודרי זירא סוכה
ליומת המשיח היא. כלומר
ישיבת ישראל בשלוה בלי
מחר, או אפילו במרבר
במקום שאין שם לא חומה
ולא עיר, ואין חרשיון
אלא לחמה או לזרם
מטר, וסוכה לעל ולמחסה
דיי, ולא נלטר ממנה דין
סוכה של מצוה. ומשני
ר׳ זירא אי הכי ליכתוב
חופה בלשון ניפר, כלומר
דבר המכסה והמסתיר מן
השמש ומן המטר, אמאי
כתיב בלשון סוכה, ללמדך
כי גם סוכה של מצוה
בעינן זה היא מצוותה.
(כרבה) [כרבא] נמי לא
אמרי משום קושיא דאביי
כו׳. הא דאמר ר׳ יאשיה
אמר רב מחלוקת תנא קמא
דתנאי ור׳ יהודה, בשאין
דפנות מגיעות לסכך, אלא
העמד דופן י״ן) שפחים או
יותר תחת הסכך והשאר
הניחו בלא דופן. כדי

הגהות הב״ח

(ה) רש״י ד״ה כמאן דלא
סד״ה עם ד״ה ולפמז
והיוכו:

גליון הש״ס

גמ׳ אי״ר מעשה בחילני
המלבה. עיין עירובין דף
לו ע״ב מדייק מיכל
ויעין בתוספ׳ סוטה פ״ו:
שם מדרבנן הוא דפסחיב.
עיין יומא דף פב ע״ב
בתי״ד ד״ה כן שמעה
וכמ״ש שם סיעה מהנהתם
למאה בשלמא וקי״ל ולין
אמרי בקונטי וכ״ה קנין
שת״ל למאי מדרבנן סוף
דמסייע ולימי מדרבנן לא
מצטחם פ״ב ושוד וכו׳. פה
אפי׳ מדרבנן לא מיתייבה
לימי למען תוסם ועש״נ:
תוס׳ ד״ה ים בה וכו׳.
לפי חשבון ד״א לעשרים.
עי׳ תוספות מנחות ס״ה
סיפו מכו:

אוריינות שפתית קריאה נכונה הבנה והסקה.

1. **סמן** בקטע הנ״ל סימני פיסוק (. נקודה , פסיק ؟ סימן שאלה : נקודתיים)
2. **הבנת מחלוקת האמוראים:**

א. הגמרא מציגה שלושה אמוראים (רבי יאשיה, רב הונא, ורב חנן בר רבה) שמפרשים את מחלוקת תנא קמא ורבי יהודה במקרים שונים. **תאר את המקרה שבו כל אחד מהם סבור שהתנאים חולקים.**

ר׳ יאשיה _____

_____

רב הונא _____

_____

רב חנן _____

_____

חיבור בין שיטות:

ב. הסבר מדוע שיטתו של רבי יאשיה מתאימה לנימוק של רבה בנוגע לפסול סוכה שגבוהה מ-20 אמה, **ולא לדברי רב זירא ורבא?** _____

_____

_____

ג. **הסבר מדוע** שיטתו של ר' חנן בביאור המחלוקת לא מסתדרת עם שלושת הטעמים לפסול סוכה למעלה מעשרים אמה?

_____

_____

_____

יישום הלכתי מורכב:

ד. **תאר** סוכה אחת שגבוהה מ-20 אמה, אשר לדעת אחד האמוראים היא כשרה, אפילו לפי שיטת תנא קמא הפוסלת.

_____

_____

ה. **הסבר באופן מפורט את ההיגיון שעומד מאחורי ההכשרה של סוכה זו.**

_____

_____

_____

יחידה 7

<u>מיעוט גובה סוכה</u>

חצר: [ב]היתה גבוהה מעשרים אמה ובא למעטה בכרים וכסתות לא הוי מיעוט

סוכה פרק ראשון סוכה ד.

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

גליון הש"ס

מוסף רש"י

מיומנות פתרון בעיות – מציאת פתרונות הלכתיים להכשיר את הסוכה

סוכה פסולה מהם האופנים להכשיר אותה

"הייתה סוכתו גבוהה מעשרים אמה ובא למעטה":

1. **מה הדין** אם מיעט גובה הסוכה בכרים וכסתות, **ומדוע**?

_____

_____

2. **מדוע** לא מועיל ביטול בכרים וכסתות?

_____

_____

3. **"מיעט גובה הסוכה בתבן":**

א. **באיזה אופן** הסוכה כשרה?_____

ב. **באיזה אופן** היא פסולה?_____

ג. **באיזה אופן** יש מחלוקת?_____

4. **<u>"בית שמילאו תבן או צרורות"</u>**

עיין ברש"י ד"ה בית שמילאו והסבר:

א. מה הנושא של משנה זו?

_____

ב. מהי טומאה רצוצה **ועד היכן מטמאה?**

_____

ג. מה המקור לדין זה?

_____

"סוכה הגבוהה מעשרים אמה ו'הוצין' יורדים לתוך כ' אמה"

5. **מה הדין** בסוכה זו והסבר מדוע?

_____

_____

"סוכה הגבוהה מעשרה טפחים והוצין יורדים לתוך עשרה – סבר אביי למימר אם חמתם מרובה מצילתם כשרה"

6. **הסבר מדוע** אביי חשב לומר כך?

_____

_____

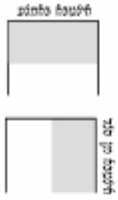
7. **באר** מה סובר רבא בסוכה זו ?

_____

_____

_____

איצטבא ודופן עקומה

״הייתה גבוהה מעשרים אמה ובנה בה איצטבא כנגד דופן אמצעי על פני כולה, ויש בה הכשר סוכה – כשרה״

1. **הסבר** מה הפרוש ויש בה הכשר סוכה?

_____

_____

2. **האם** מותר לשבת גם מחוץ לאיצטבא, **ומדוע**? (רש"י ד"ה כשרה)

_____

_____

בנה את האיצטבא מן הצד, **באיזה אופן כשרה ובאיזה אופן פסולה הסבר מדוע**?

_____

_____

_____

3. בנה את האיצטבא באמצע הסוכה, **באיזה אופן** הסוכה כשרה, **והסבר מדוע**?

_____

_____

_____

4. "מאי קא משמע לן דאמרינן דופן עקומה היינו הך"
באר את קושיית הגמרא?

_____

_____

5. מה התירוץ לקושיא זו?

_____

_____

_____

יחידה 8

מבחן מסכם

1. **מדוע לגבי קורה במבוי כתב התנא 'ימעט' ולגבי סוכה כתב התנא 'פסול'?**

_____

_____

2. **מדוע פסלו חכמים סוכה למעלה מעשרים, 1. לפי רבה. 2. לפי ר' זירא. 3. לפי רבא?**

_____

_____

_____

3. **מה הקשתה הגמ' לר' זירא? ומה תירץ ר' זירא על כך?**

_____

_____

4. **סוכה בגובה 25 אמה, אורכה ורוחבה 5 אמות, האם כשרה או לא הסבר מדוע?**

_____

5. **מה הראיה שהביא ר"י מסוכתה של הילני המלכה, והרי אשה פטורה מן הסוכה?**

_____

_____

6. **סוכה הגבוהה מעשרים אמה ומיעטה בתבן שאין עתיד לפנותו - מה הדין לפי רבנן?**

_____

_____

7. **בעפר סתם - מה הדין לפי ר"י?**

_____

_____

8. **מה הדין בסוכה של י' טפחים והוצין יורדים לתוך הסוכה? ומה הסיבה לפסוק כך?**

_____

_____

9. **בנה איצטבא כנגד דופן האמצעי (בצד הסוכה) מה הדין ומדוע?**

_____

_____

10. **מה חידשה הגמ' במקרה של בנה איצטבא באמצע הסוכה?**

_____

_____

בהצלחה